

Justitsministeriet

Dato: 25. september 2008

Dok.: ERK40380

Sagnr.: 2008-154-0146

Udkast til tale til ministeren til brug for åbent samråd i Folketingets Fødevareudvalg

firsdag den 30. september 2008 kl. 9.00

Samrådsspørgsmål AU:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorfor der ikke for længst er grebet ind over for de grusomme transporter af søer til Tyskland?”

Samrådsspørgsmål AV:

”Ministeren bedes oplyse, hvordan hun vil sikre, at de lange transporter af søer til Tyskland stoppes, og hvordan det sikres, at søerne aldrig transporteres over 8 timer og altid til det nærmeste slagteri, hvor de kan slagtes?”

1. Baggrunden for dette samråd er, at der i slutningen af august måned i medierne herhjemme er blevet rejst kritik af reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse om be-

skyttelse af dyr under transport, hvorefter søer, som flyttes fra besætninger efter at have indgået i en produktion af smågrise – de såkaldte udsættersøer – ikke anses for egnet til transporter på mere end 8 timer.

Der stilles således nu i pressen spørgsmålstegn ved om, denne regel i transportbekendtgørelsen, der blev indført i januar 2007, med henblik på at forbedre velfærden for udsættersøerne under transport, i virkeligheden ikke har forringet deres velfærd. Det er bl.a. blevet gjort gældende, at søerne f.eks. har en tendens til at slås, når de opstaldes på samlestederne – det vil sige de steder, hvor dyr fra forskellige besætninger samles for at blive sendt videre til handel eller slagtning.

Udvalget har stillet mig to spørgsmål. På grund af sammenhængen mellem spørgsmålene, vil jeg besvare disse samlet. Udvalget har i øvrigt også stillet mig tre spørgsmål til skriftlig besvarelse om problemstillingen. Svarene

på disse spørgsmål er sendt til udvalget den 25. september 2008.

2. Som det er udvalget bekendt, så er beskyttelse af dyr under transport et område, der ligger regeringen meget på sinde. Det er således ikke nogen hemmelighed, at vi fra dansk side under forhandlingerne af de nyeste EU-regler på område det kæmpede hårdt for, at reglerne kom til at indeholde nogle mere præcise og mere ambitiøse krav til forbedringer af velfærden for dyr under transport. Sådan gik det desværre ikke.

Regeringen har imidlertid efterfølgende vurderet, at det på en række områder er muligt – inden for rammerne af EU-retten – at opretholde og indføre regler, der er mere præcise og i visse tilfælde også går længere end EU-reglerne i deres beskyttelse af dyrene.

Det betyder, at vi som bekendt f.eks. har opretholdt de omstridte krav til indvendig højde ved transport af svin. Vi har

desuden fastholdt de skærpede arealkrav, som betyder, at der stilles krav om 20 procent mere plads til svin, der transporteres i over 8 timer. Samtidig har vi indført den regel, som dete samråd handler om. Nemlig reglen om højst 8 timers transporttid for udsættersøer for at undgå, at trætte og udfjente søer bliver udsat for lange og anstrengende transporter.

EU-reglerne om beskyttelse af dyr under transport indeholder en generel adgang for transportørerne til at lade transporter gå over et samlested, og hvis søerne her opstaldes i minimum 6 timer, nulstilles uret, og søerne kan herefter transporteres i yderligere 8 timer til f.eks. et slagteri i Nordtyskland. Denne regel gælder også i forhold til udsættersøer.

3. Det er ikke første gang, at der er blevet fremsat kritik af reglen om transport af udsættersøer i transportbekendtgørelsen.

Justitsministeriet besvarede således i juni måned 2007 en række S-spørgsmål fra medlem af Folketinget Kristen Tou-

borg (SF) om transport af udsættersøer over samlesteder. Herudover besvarede Justitsministeriet også i juli måned 2007 spørgsmål nr. 247 fra Fødevarerudvalget om samme emne.

Som det fremgår af disse svar, modtog Justitsministeriet til brug for besvarelsene en udtalelse fra Fødevarestyrelsen vedrørende reglen om transport af udsættersøer i transportbekendtgørelsen. Fødevarestyrelsen anfører i udtalelsen, at der er med fastsættelse af en maksimal transporttid på 8 timer – omfattende tid til pålæsning, køretid samt aflæsning – samlet set er sket en forbedring af forholdene for søer i forbindelse med transport.

I svarene bemærker Justitsministeriet, at spørgsmålet om en eventuel ændring af reglen om transport af udsættersøer i transportbekendtgørelsen vil bero på en nærmere veterinærfaglig og retlig vurdering af, om det vil være hensigtsmæssigt – og retligt muligt – at gennemføre eventuelle justeringer af bestemmelsen.

En sådan vurdering forudsætter imidlertid, at der foreligger det fornødne erfaringsgrundlag med anvendelsen af reglerne. På tidspunktet for Justitsministeriets besvarelse af spørgsmålene fra medlem af Folketinget Krisen Touborg (SF) og Fødevareudvalget var reglerne trådt i kraft for knap 6 måneder siden, og det nødvendige erfaringsgrundlag forelå derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke.

Justitsministeriet oplyser imidlertid i besvarelserne, at ministeriet vil iværksætte en evaluering, når reglerne har været i kraft i ca. 1 år, og på grundlag af resultatet af denne evaluering tage stilling til, om reglen om transport af udsættersøer bør ændres. Problemstillingen vedrørende omlæsning af søer til eksport vil blive inddraget i evalueringen.

4. Som opfølgning på disse tilkendegivelser har Justitsministeriet – som det jo allerede er Fødevareudvalget bekendt – den 29. august 2008 anmodet Rigspolitiet og Fødevarestyrelsen om en udtalelse. Rigspolitiet og Fødevarestyrelsen er

blevet anmodet om en udtalelse om de kontrolmæssige erfaringer med reglen om transport af udsættersøer i transportbekendtgørelsen. Fødevarestyrelsen er endvidere blevet anmodet om en vurdering af, hvorvidt der efter styrelsens opfattelse veterinærfagligt er grundlag for at revidere den gældende regel om transport af udsættersøer.

Justitsministeriet vil efter modtagelsen af udtalelserne foretage en nærmere vurdering af, hvorvidt der veterinærfagligt og retligt er grundlag for at revidere den gældende regel om transport af udsættersøer.

Det er dog vigtigt for mig allerede nu at understrege, at transport af dyr jo i høj grad er et fælleseuropæisk angliggende. Transport af dyr er et totalharmoniseret område inden for EU, og det betyder, at Danmark ikke kan indføre regler, der er strengere end dem, der følger af EU-retten, medmindre EU-retten tillader det.

Jeg kan i den forbindelse også oplyse udvalget her om, at der i øjeblikket verserer i alt 3 civile retssager mod Justitsministeriet vedrørende reglerne om beskyttelse af dyr under transport. En af sagerne vedrører netop reglen om transport af udsættersøer i transportbekendtgørelsen.

5. For så vidt angår de forhold udsættersøerne angiveligt udsættes for i den periode, de opholder sig på samlestederne, skal jeg gøre opmærksom på, at der siden 2003 har været fastsat regler, der ved siden af transportreglerne, regulerer forholdene på de danske samlesteder.

Samlestedsbekendtgørelsen indeholder en række regler om bl.a. indretningen af et samlested og håndteringen af dyr, mens de opholder sig på samlestederne. Formålet med bekendtgørelsen er at sikre, at dyr, der opholder sig på bl.a. samlesteder, opstaldes og behandles dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt.

Samlestedsbekendtgørelsen indeholder bl.a. regler, der tilsigter at undgå, at dyrene slås.

Det følger således af bekendtgørelsen, at der skal være et tilstrækkeligt antal stier til opstaldning af de dyr, der håndteres gennem samlestedet, samt særlige stier til isolation af syge, tilskadekomne eller aggressive dyr. Stierne skal være indrettet således, at det er muligt at føre tilsyn med alle de dyr, der opholder sig i stierne. Stierne skal endvidere være indrettet således, at risikoen for, at dyr kommer til skade, mindskes mest muligt, og stierne skal være forsynet med drikkeanordninger.

Endvidere fremgår det af bekendtgørelsen, at hvis dyr opstaldes flokvis, skal der træffes foranstaltninger til at forhindre slagsmål, således at risikoen for, at dyr kommer til skade, mindskes mest muligt. Dyr, som fra naturens hånd er fjendtligt indstillet over for hinanden på grund af køn, alder eller oprindelse, skal være adskilt, og aggressive dyr skal altid opstaldes enkeltvis.

Samlestedsbekendtgørelsen indeholder endelig en bestemmelse om, at embedsdyrlægen skal påse, at bekendtgørelsen overholdes på samlestederne.

Fødevarestyrelsen har over for Justitsministeriet oplyst, at styrelsen i anledning af denne sag på et møde den 10. september 2008 med fødevareregionernes veterinærfaglige koordinatorer, har præciseret og understreget, at fødevareregionerne skal kontrollere og sikre, at samlestederne overholder samlestedsbekendtgørelsens krav til indretning og opstilling af dyr, herunder sikre, at der tages de fornødne forholdsregler til, at der gribes ind over for eventuelle voldsomme slagsmål mellem søer.

6. Samlet set er konklusionen derfor fra min side, at vi på nuværende tidspunkt bør afvente resultatet af den evaluering, der nu er sat i gang, før vi tager endelig stilling til, om der er behov for at ændre de gældende regler om udsættersøer, og givet fald hvordan.

Som jeg nævnte tidligere er det imidlertid vigtigt at huske på, at en stor del af reguleringen vedrørende dyretransporter er gennemført ved harmoniserede EU-regler, som Danmark ikke har mulighed for at fravige. Når man – som Danmark – ønsker at forbedre forholdene for dyr under transport, vil en skærpelse af reglerne derfor i første række skulle ske ved ændring af EU's regler om transport af dyr.

Tak.